

Vastaus kirjalliseen kysymykseen (E3/2024) oikeudesta työttömyyskorvaukseen Norjassa/Suomessa tapahtuneen lomautuksen tai irtisanomisen jälkeen

Haluan aloittaa korostamalla vuonna 1954 voimaan tulleiden yhteispohjoismaisten työmarkkinoiden tärkeyttä. Tänä vuonna Ruotsin ollessa Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa juhlimme yhteisten työmarkkinoiden 70-vuotisjuhlavuotta. Työttömyysvakuutusasioita koskeva pohjoismainen yhteistyö alkoi sitäkin aiemmin: ensimmäinen pohjoismainen työttömyysvakuutusasioita käsittelevä kokous järjestettiin jo vuonna 1949.

Ruotsissa asuvat henkilöt voivat Norjassa tai Suomessa tapahtuneen lomautuksen jälkeen joutua vaikeaan tilanteeseen, joka johtuu maiden erilaisista kansallisiin työmarkkinoihin sovitetuista kansallisista säännöistä. Ruotsissa lomautetuilla työntekijöillä on esimerkiksi useimmiten oikeus palkkaan ja työsuhde-etuuksiin lomautuksen aikana. Tästä syystä Ruotsissa ei makseta työttömyyskorvausta lomautuksen aikana.

Ruotsin hallitus on kautensa alusta alkaen työstänyt laajamittaista työttömyysvakuutuksia koskevaa uudistusohjelmaa. Tämän vuoden helmikuussa hallitus esitteli ehdotuksen täysin uudesta työttömyysvakuutusjärjestelmästä, joka pohjautuu työssäoloajan sijasta tuloihin. Ehdotettu uusi työttömyysvakuutusjärjestelmä olisi aikaisempaa kattavampi, jolloin useimmat henkilöt, joilla on kytkös työmarkkinoille, saisivat työttömyyskorvausta nykyiseen järjestelmään verrattuna. Uuden säännösten on ehdotettu tulevan voimaan 1. lokakuuta 2025.

Kuten Ruotsin työmarkkinaministeriö on aiemmin vastannut rajaesteneuvostolle kyseisestä rajatyöntekijöitä koskevasta rajaesteestä (14-022), kansallisten säännösten perusteet ovat erilaiset ja tästä syystä niiden harmonisointi on vaikeaa. Ratkaisun löytäminen kyseisen rajaesteen poistamiseksi on vaikeaa ja edellyttäisi luultavasti muutoksia kansallisiin lakeihin. Jotta välttyttäisiin EU:n yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaisilta tilanteilta, Ruotsi katsoo, että olisi vältettävä poikkeusten tai muuntotyypisten työttömyysetuuksia koskevien kelpoisuussääntöjen käyttöönottoa Pohjoismaissa.

Ruotsin hallitus vaalii yhteispohjoismaisia työmarkkinoita. EU:ssa on vuodesta 2016 lähtien käyty neuvotteluja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien asetusten (EY) N:o 883/2004 ja (EY) N:o 987/2009 nykyisten säännösten muuttamiseksi. Neuvotteluissa on jäänyt avoimeksi kysymys siitä, mistä maasta rajatyöntekijän on haettava työttömyysetuuksia, kun hän asuu yhdessä jäsenvaltiossa mutta työskentelee toisessa. Nykyisten sääntöjen mukaan työttömäksi jääneen rajatyöntekijän on haettava työttömyyskorvausta asuinmaastaan. Sääntöjen uudistamista koskevan ehdotuksen mukaan rajatyöntekijän olisi sen sijaan tietyn määräajan jälkeen haettava korvausta työskentelymaasta. Tällainen ratkaisu voisi helpottaa tilanteita, joissa asuinmaan ja työskentelymaan lainsäädäntöjen välissä on periaatteellisia eroja. Neuvottelut asetusten (EY) N:o 883/2004 ja 987/2009 uudistamiseksi ovat edelleen käynnissä. Asia oli Ruotsille ensiarvoisen tärkeä maan EU:n puheenjohtajuuden aikana.

Ruotsin hallituksen puolesta

Johan Pehrson
Työmarkkina- ja integraatioministeri